

Jde o příběhy novináře, který po způsobu Cherstertonových detektivů se oddává náhodě, aby zmeškal věc méně významnou a přišel k věci důležité. Někdy zachrání hrdinu před omylem prostě váhavost nebo lenost. Z těchto pochybení (která mají vnitřní důvod) může být odvozena jakási filosofická myšlenka, ale práce je v naznačeném směru trochu nejasná.

Román nemá jednotný děj a rozpadává se na řadu epizod.

Prvá nepřímou pojednává o jakémsi Menzlovi. Je to zločinec. Policie vydá o něm kusou a málomluvnou zprávu; náš novinář pátrá po Menzlovi na vlastní pěst a podle udání domovnice je považován za jeho společníka.

Druhou epizodu představuje vražda turnovská. Zpravodaj se cestou oddává všelijakým úvahám a přijde pozdě na místo, kam byl poslán. Zatím policie zjistí pravého vraha. To znamená novinářovo vítězství, neboť jeho list nemá vůbec žádnou (a tedy ani falešnou) zprávu.

V příběhu třetím zaspí reportér líčení s vrahem albánského vyslance. Přichází do soudní síně pozdě a je právě svědkem nové vraždy. To jej proslaví. Výpověď, která mu hrozila, je odvolána atd.

Epizoda čtvrtá je jakýsi milostný fragment kořeněný podvodnictvím, kterého se dopustil otec novinářovy milenky. Pohříchu je slečna také trochu podvodná: pomiluje se se Skorkovským, aby otec získal spolehlivého novináře. Co si otec od věci slibuje, není zcela jasné.

Epizoda pátá uvádí snad trochu zkresleně a zbytečně jakéhosi spisovatele, který je neuvěřitelně hloupý. Řečený člověk je v novinách omylem, ale bez následků, prohlášen za mrtvého.

Jiná (a snad poslední) epizoda týká se filmového herce, jehož inkognito je Skorkovským odhaleno. Náhoda znamená zde opět úspěch.

Prostředí novinářské je kresleno s velkou znalostí, ale nedomnívám se, že umění Urbanovo a jeho ironie postihuje skutečnost či pravdu. Nakvašený šéfredaktor, který se stará o nicotnosti, překážející sluha — nadutec a Skorkovský i štvaný referent o věcech uměleckých jsou (myslím) spíše překonané typy povídkářské než skuteční lidé.

Uhrnem soudím, že Urban, kterého znám jako velmi dobrého žurnalistu a člověka, který usiluje vždy o kvalitu, pracoval příliš rychle a snad i nedbale.

Doporučuji knihu přepracovat. Zdá se mi, že autor nevyužít koval zápletku, která je již vyexponována (podobnost Skorkovského s gangsterem Nowakem) a jsem přesvědčen, že kdyby byla rozvedena až do konce, zachránila by jednotu kompoziční a mohla by se stát zábavnou četbou.

Návrh, který následuje, je psán jen tak namátkou a představuje jedno řešení ze sta.

Skorkovský je obklopen pseudomoderními lidmi, kteří milují rekordy a nahloupou romantiku. Ti lidé by byli patrně ochotni uvěřit, že jejich známý je gangsterem. Snad by dokonce stoupl v jejich očích. Snad by mu pomáhali a možná, že by svou pomocí přivodili situace velmi spletité. Zdenka odmítající novináře mohla by se do gangstera zbláznit.

Skorkovský je člověk poctivý a chytrý. Má svou filosofii klidu (jako Hanák), vedl by si tedy tak, aby z nedorozumění těžil a dal romantikům (především své milence) důkladnou lekci.

Prostředí filmového baru je jako stvořené, aby se stalo semeništěm pověstí. Při rvačce sportovců se Skorkovským by se aspoň kdekdo domníval, že poznává Nowaka.

Skorkovský píše detektivní román. Některé poznámky k románu mohly by svědčit o zlých úmyslech.

Obrazivost potrhleho spisovatele mohla by omyl prohloubit právě tak jako ustrašená mysl paní bytné.

Skorkovský je sledován policií; ta skutečnost skýtá mnoho rozmarných příhod a falešných důkazů, že jde opravdu o gangstera.

Skorkovský odpírá psát o domnělém Nowakovi. Ví, že je to nesmysl. Z toho plyne rozladění s šéfredaktorem.

Policejní úředník, který Skorkovského zná, nevěří ani oka-

mžik, že by byl gangsterem, ale sleduje svůj záměr a dá novináře zatknout. Věc je provedena okázale a před novináři. (Snad v soudní síni při přelíčení s vrahem vyslancovým.) Všichni novináři se rozběhnou do svých redakcí, aby publikovali živou senzaci, a ujde jim vražda v soudní síni. Skorkovský telefonuje novinku a zatají vlastní zatčení. Klid Skorkovského lze vysvětlit jednak dobrým svědomím a jednak znalostí lidí: prohlédl totiž záměr policejního úředníka.

Gangster Nowak přišel se podívat na svého dvojníka a je chycen. Konec. Zdenka je vyléčena. Klid, rozvaha a dobrý humor má vrch nad senzacemi.

Filmový herec unikající v inkognitu je konfrontován v baru se svým dvojníkem. Ta příhoda tvoří krásný doplněk k zá-
měnám a k pravdě; zdání klamává.